

SAMMANDRAG

Barnbarometern 2020

Barnbarometern är en serie studier som kartlägger åsikter och upplevelser av finländska 6-åringar. Barnbarometern har genomförts vartannat år sedan 2016. Barnbarometern 2020 grundar sig på telefonintervjuer av 402 barn. Temat är ett gott liv för barn.

Barnbarometern 2020 samlar in sexåringars tankar om ett gott liv. Vad ingår i ett gott liv och hur förverkligas dessa faktorer i barnens eget liv? Insamlingen av information till studien genomfördes med en enkät som riktades till barn. En workshop anordnades för att planera enkäten. På workshopen fick barn berätta med teckningar vad som ingår i ett gott liv för barn. På basis av workshopen blev teman för studien förskola, hemmet, vuxna, livsmiljön, positivt erkännande, glädjande och skrämmande saker samt önskemål och behov.

Materialet för Barnbarometern samlades in med telefonintervjuer som genomfördes under våren och hösten 2020. Materialet består av 402 intervjuer. Bakgrundsinformation, såsom föräldrarnas utbildning och hushållets ekonomiska situation, begärdes av barnets förälder. Efter denna information ombads barnet att svara på 10–16 frågor. Respondenturvalet viktades för att vara nationellt representativt för kön och bostadsområde. Materialet analyserades med statistiska metoder och barnens svar på de öppna frågorna tematiserades genom innehållsanalys.

De viktigaste resultaten av studien kan sammanfattas till tre grundpelare för ett gott liv som betonas i barnens svar: lek, hemmet och mat. Betydelsen av kompisar hade en nära koppling till lek, medan hemmet förknippades med familjen och omsorg. Mat återspeglade barnens syn på de grundläggande behoven: för att leva behöver barnet åtminstone mat. God mat, godis och glass förknippades med njutning och saker som ger en glädje. Dessa tre teman upprepades i svaren på så gott som alla frågor. Som en positiv sak såg barnen lek och spel både på förskolan och i hemmet. Betydelsen av hemmet underströks som en bra plats att leva och bo i. Barnen kände glädje framför allt av lek och spel, familjen, att vara tillsammans och kompisar, och man ansåg att barn behöver i synnerhet mat och lek samt familjen och kärlek. Som en helhet betraktat berättar resultaten av Barnbarometern om att barnens uppfattningar om ett gott liv är ofta väldigt rationella.

Barometern ger en väldigt positiv bild om sexåringars liv och vardag. 40 procent av barnen tyckte att det alltid var roligt på förskolan, och 46 procent tyckte att det var roligt åtminstone ibland. 50 procent av barnen tyckte att hemmet alltid var ett trevligt ställe, och 48 procent tyckte att det var

det åtminstone ibland. Tio procent av respondenterna berättade att de vuxna alltid hade tillräckligt med tid att vara tillsammans med den, och 82 procent svarade att det hände åtminstone ibland. 18 procent av barnen fick ofta beröm, och 69 procent åtminstone ibland. Dessutom kunde största delen, 88 procent av barnen, berätta om saker som gör dem glada. Tre procent av barnen trivs inte på förskolan, och en procent trivs inte hemma. På basis av barnens svar förknippades den negativa upplevelsen av förskolan ofta med mobbning. Man bör ingripa i mobbning mer effektivt än tidigare redan inom småbarnspedagogiken. Särskild uppmärksamhet bör också fästas på de barn som upplever att de inte får tillräckligt med tid av de vuxna (6 %) och som aldrig får beröm (7 %). Särskilt barn i Helsingfors och Nyland samt barn i flerbarnsfamiljer rapporterade om bristen på tid med de vuxna och beröm.

När man granskade barnens svar enligt bakgrundsfaktorerna fann man den enda statistiskt betydande skillnaden vad gäller frågan ”tycker du om att vara hemma” mellan de barn som bor med båda föräldrarna och de barn som bor med ena föräldern eller i två hem. En betydligt större andel av barn som bor med ena föräldern eller i två hem svarade att de alltid tyckte om att vara hemma. Eftersom dessa barns andel i materialet är relativt liten, kan man inte fatta långtgående slutsatser av resultatet. Resultatet ger emellertid anledning att konstatera att det utöver kärnfamiljsmodellen finns även andra boendeformer som vad gäller barns välbefinnande och trivsel kan fungera precis lika bra och i vissa fall även bättre. Dessutom gav Barnbarometern indikationer om att det finns inget entydigt samband mellan föräldrarnas högre utbildning och ekonomiska välstånd och barnens bättre livsbetingelser. Andelen högutbildade föräldrar betonades bland barn för vilka de vuxna inte har tillräckligt med tid och som aldrig får beröm. Barn vars föräldrar inte har någon högskoleexamen eller vars familjer blir tvungna att tänka noga efter eller välja bort vissa inköp svarade på motsvarande sätt oftare än andra att de alltid tycker om att vara hemma.

De sexåringar som svarade på frågorna för Barnbarometern har ett tydligt meddelande till föräldrarna, de som arbetar med barn och beslutsfattarna: det viktigaste är att se till att barnen har en fungerande vardag. Detta innebär att man i förskolan ger tillräckligt med tid för lek och kompisar. Det är de vuxnas skyldighet att se till att ingen blir mobbad. Barn uppskattar lek och att vara tillsammans även hemma. Det är särskilt viktigt att föräldrarna har tillräckligt med tid att vara med sina barn och att de kommer ihåg att berömma barnen för små, vardagliga ting. De vuxna är ansvariga för att varje barn har ett tryggt hem där barnet får omsorg och kärlek. Barnen behöver också smaklig och näringsrik mat och de behöver även att skämmas bort ibland, t.ex. med godsaker, gemensamma lekar och leksaker.

Nyckelord: Barn, barndom, välbefinnande, lek, hem, mat, förskola, föräldrar, kompisar, boendemiljö.